

بررسی جوامع ماکروبنتوز در رودخانه کارون و دز

زهره محمدی مکوندی^{۱*}، خدیجه صانعی دهکردی^۲، فرید چهرزاد^۳، زینب شیرچی^۴

۱. کارشناس شرکت بهره‌برداری از سد، نیروگاه و شبکه‌های آبیاری مارون، سازمان آب و برق خوزستان، اهواز، ایران

۲. رئیس گروه ارتقاء بهره‌وری و مصرف بهینه آب، سازمان آب و برق خوزستان، اهواز، ایران

۳. شرکت مهندسين مشاور آساراب، اهواز، ایران

۴. کارشناس دفتر محیط زیست و کیفیت منابع آب، شرکت آب منطقه‌ای تهران، تهران، ایران

*مسئول مکاتبات: z.makvandi@yahoo.com

چکیده

مطالعه حاضر با هدف بررسی جمعیت گونه‌ای و فراوانی ماکروبنتوزهای رودخانه کارون و دز استان خوزستان و بررسی شاخص زیستی سیمپسون انجام شد. نمونه‌برداری در دو فصل تابستان و زمستان سال ۱۴۰۱ با استفاده از سوربر سمپلر و غرب انجام شد. از مجموع ۲۵ ایستگاه نمونه‌برداری شده تعداد ۲۳ جنس و گونه از ۲۲ خانواده و ۱۷ راسته و ۴ شاخه ماکروبنتوز شناسایی گردید. ساختار جوامع ماکروبنتیک ایستگاه‌های مورد بررسی شامل نرم‌تنان، بندپایان، کرم‌های حلقوی و گزنده‌تباران (کیسه‌تنان) بود. در فصل تابستان در ایستگاه‌های مطالعاتی، فراوان‌ترین ماکروبنتوز شمارش شده متعلق به جنس *Chironomus sp.* در ایستگاه سد انحرافی دز (ST 23) و جنس *Sphaeroma sp.* در ایستگاه بعد از مزارع پرورش ماهی دارخوین – ورودی بهمنشیر (ST 18) و در فصل زمستان فراوان‌ترین ماکروبنتوز متعلق به خانواده Lumbriculidae در ایستگاه گرگر بعد از پرورش ماهی (ST 10) شمارش شد. در مجموع میانگین تعداد ماکروبنتوزها در هر مترمربع از ایستگاه‌های نمونه‌برداری شده در فصل تابستان برابر با ۲۷۹ عدد در مترمربع و در فصل زمستان برابر با ۳۲۲ عدد در متر مربع بدست آمد. در ایستگاه‌های مورد بررسی شاخص سیمپسون از ۰/۲۷ تا ۱ در تابستان و از ۰/۴۱ تا ۱ در زمستان ارزیابی شد.

واژگان کلیدی: رودخانه کارون، رودخانه دز، ماکروبنتوز، شاخص سیمپسون، خوزستان، کیفیت آب.